

केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः, नई दिल्ली
पी.जी. डिप्लोमा वैदिक अध्ययन पाठ्यक्रमः
(SYLLABUS FOR PG DIPLOMA IN VEDIC STUDIES)

पत्र कोड एवं विषय	पाठ्यवस्तु विवरण – सूक्ताध्ययनम्	क्रेडिट
PGDCVS-1 प्रथमपत्रम्	विषय	कुल 06
	Unit – 1	01
	<ul style="list-style-type: none"> ● अग्निसूक्तम् (ऋ.1.1) इन्द्रसूक्तम् (ऋ.2.12) ● सवितृसूक्तम् (ऋ. 1.35) उषस्सूक्तम् (ऋ. 4.51) 	
	Unit – 2	01
	<ul style="list-style-type: none"> ● शिवसङ्कल्पसूक्तम् (वा.सं. 34. 1-6), आ ब्रह्मन् (वा.सं. 22.23), द्यौः शान्तिः (वा.सं. 36.17), विश्वानि देव (वा.सं. 30.3), यतो यतः (वा.सं. 36.22) 	
	Unit – 3	01
	<ul style="list-style-type: none"> ● विष्णुसूक्तम् (1.154), रुद्रसूक्तम् (ऋ. 2.33) ● वाक्सूक्तम् (ऋ. 10.125), रात्रिसूक्तम् (ऋ. 10.127) 	
Unit – 4	01	
<ul style="list-style-type: none"> ● वरुणसूक्तम् (ऋ. 1.25) ● पृथिवीसूक्तम् (अथ. 12. 1-20) 		
Unit – 5	01	
<ul style="list-style-type: none"> ● शु.य.वा. संहिता अध्याय 36 (1-16) ● शु.य.वा.संहिता 31 तमः अध्यायः (पुरुषसूक्तम्) 		
Unit – 6	01	
<ul style="list-style-type: none"> ● वृष्टिसूक्तम् (अथ. 4.15) 		

केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः, नई दिल्ली
पी.जी. डिप्लोमा वैदिक अध्ययन पाठ्यक्रमः
(SYLLABUS FOR PG DIPLOMA IN VEDIC STUDIES)

पत्र कोड एवं विषय	पाठ्यवस्तु विवरण – सूक्ताध्ययनं संवादाः च	क्रेडिट
PGDCVS-2 द्वितीयपत्रम्	विषय	कुल 06
	Unit – 1	01
	<ul style="list-style-type: none"> ● हिरण्यगर्भसूक्तम् (ऋ. 10.121), नासदीयसूक्तम् (ऋ. 10.129) ● अक्षसूक्तम् (ऋ. 10.34) 	
	Unit – 2	01
	<ul style="list-style-type: none"> ● श्रद्धासूक्तम् (ऋ. 10.151) ● संज्ञानसूक्तम् (ऋ. 10.191) ● अग्निहोत्रगतजनक-याज्ञवल्क्यसंवादः (श.ब्रा.) 	
	Unit – 3	01
	<ul style="list-style-type: none"> ● दानसूक्तम् (ऋ. 10.117), कालसूक्तम् (अथ. 19.53) ● वात्सप्रसूक्तम् – (दिवस्परीत्यनुवाकः) (तै.सं. 4.2.2) 	
Unit – 4	01	
<ul style="list-style-type: none"> ● आश्रावणादिमन्त्रोत्पत्तिकथनम् (तै.सं. 1.6.11) ● साम्मनस्यसूक्तम् (अथ. 3.30) 		
Unit – 5	01	
<ul style="list-style-type: none"> ● ऐन्द्रमहाभिषेकः (ऐ.ब्रा. 8.3) ● शुनःशेषाख्यानम् (ऐ.ब्रा. 7.13) 		
Unit – 6	01	
<ul style="list-style-type: none"> ● जलप्लावन (श.ब्रा. 1.8.1) ● वाङ्मनस-संवादः (श.ब्रा.) 		

केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः, नई दिल्ली
पी.जी. डिप्लोमा वैदिक अध्ययन पाठ्यक्रमः
(SYLLABUS FOR PG DIPLOMA IN VEDIC STUDIES)

पत्र कोड एवं विषय	पाठ्यवस्तु विवरण – उपनिषदः वेदभाष्यकाराः च	क्रेडिट
PGDCVS-3 तृतीयपत्रम्	विषय	कुल 06
	Unit – 1	01
	<ul style="list-style-type: none"> ● तैत्तिरीयारण्यकात् सन्ध्यायामुपयुक्तमन्त्राः (तै.आ. 2) ● ईशोपनिषत् (सम्पूर्णा) (शु.य.वा.सं. 40 तम अध्यायः) 	
	Unit – 2	01
	<ul style="list-style-type: none"> ● केनोपनिषत् सम्पूर्णा ● कठोपनिषदि प्रथमा वल्ली 	
	Unit – 3	01
	<ul style="list-style-type: none"> ● गार्गी-याज्ञवल्क्यसंवादः, याज्ञवल्क्य-मैत्रेयीसंवादः (बृह.उप.) 	
Unit – 4	01	
<ul style="list-style-type: none"> ● श्रीमत्सायणकृता ऋग्वेदभाष्यभूमिका (आदितः मन्त्रप्रामाण्यपर्यन्तम्) ● श्रीमत्सायणकृता ऋग्वेदभाष्यभूमिका (अर्थवादप्रामाण्यनिरूपणात् समाप्तिपर्यन्तो भागः) 		
Unit – 5	01	
<ul style="list-style-type: none"> ● श्रीमत्सायणकृता ऋग्वेदभाष्यभूमिका (वेदाङ्गानामुपयोगिता) 		
Unit – 6	01	
<ul style="list-style-type: none"> ● प्रसिद्धभारतीयवेदभाष्यकाराः ● प्रसिद्धपाश्चात्यवेदभाष्यकाराः 		

केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः, नई दिल्ली
पी.जी. डिप्लोमा वैदिक अध्ययन पाठ्यक्रमः
(SYLLABUS FOR PG DIPLOMA IN VEDIC STUDIES)

पत्र कोड एवं विषय	पाठ्यवस्तु विवरण – वैदिकस्वराणां परिचयः	क्रेडिट
PGDCVS-4	विषय	कुल 06
	Unit – 1 ● वैदिकस्वरपरिचयः, सामान्यस्वरनियमाः ● प्रातिपदिकस्वराः, विभक्तिस्वराः, प्रत्ययस्वराश्च	01
	Unit – 2 ● प्रातिपदिकस्वराः, विभक्तिस्वराः च	01
	Unit – 3 ● प्रत्ययस्वराः	01
	Unit – 4 ● समासस्वरः आख्यातस्वरश्च	01
	Unit – 5 ● वैदिकभाषायाः वैशिष्ट्यानि	01
	Unit – 6 ● वैदिकभाषायां व्यत्ययः, लेट्-लकारः, तुमुनर्थकप्रत्ययाश्च	01

केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः, नई दिल्ली
पी.जी. डिप्लोमा वैदिक अध्ययन पाठ्यक्रमः
(SYLLABUS FOR PG DIPLOMA IN VEDIC STUDIES)

पत्र कोड एवं विषय	पाठ्यवस्तु विवरण – वेदाङ्गानां परिचयः	क्रेडिट
PGDCVS-5	विषय	कुल 06
	Unit – 1	01
	● वेदाङ्गानां परिचयः	
	Unit – 2	01
	● निरुक्तस्योपयोगिता	
	● षड्भावविकाराः	
	Unit – 3	01
● निर्वचनसिद्धान्तः		
● नामपदानाम् आख्यातत्वम्		
Unit – 4	01	
● दैवतकाण्डस्य भूमिका		
● वेदमन्त्राणां सार्थकता		
Unit – 5	01	
● प्रमुखवैदिकच्छन्दांसि		
Unit – 6	01	
● वैदिकयागानां सामान्यपरिचयः		

पत्र कोड एवं विषय	पाठ्यवस्तु विवरण – प्रायोगिक/वाक् परीक्षा	क्रेडिट
PGDCVS-6	विषय	कुल 06
	Unit – 1	06
	● पाठ्यक्रमानुसारेण पठितांशान् आधृत्य वाक् परीक्षा	

पत्र कोड एवं विषय	पाठ्यवस्तु विवरण – परियोजना/प्रदत्तकार्यम्	क्रेडिट
PGDCVS-7	विषय	कुल 04
	Unit – 1	02
	● परियोजनाकार्यम् / प्रदत्तकार्यम्	

1. प्रथमपत्रम् -	06 क्रेडिट्
2. द्वितीयपत्रम् -	06 क्रेडिट्
3. तृतीयपत्रम् -	06 क्रेडिट्
4. चतुर्थपत्रम् -	06 क्रेडिट्
5. पञ्चपत्रम् -	06 क्रेडिट्
6. वाक् परीक्षा -	06 क्रेडिट्
7. परियोजना -	04 क्रेडिट्
कुल क्रेडिट् -	40 क्रेडिट्